

de groene ruimte

Nader onderzoek beschermde soorten planlocatie Binnenweg 4a, De Klomp - Ede

Colofon

Titel	Nader onderzoek beschermde soorten planlocatie Binnenweg 4a, De Klomp - Ede
Projectnummer	I234I
Opdrachtgever	Gemeente Ede Postbus 9024 6710 HM EDE
Datum	15 oktober 2012
Status rapport	eindrapport / definitief
Bestand	I234I eindrap I.wpd
Opdrachtnemer	De Groene Ruimte BV Postbus 400 6700 AK Wageningen tel. 0317-423969 fax 0317-418758 dgr@dgr.nl www.dgr.nl
Handtekening voor akkoord directie	Naam : ir. P.A.F.M. Reijbroek Handtekening:
Auteursrecht	De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).
Aansprakelijkheid	Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

Nader onderzoek beschermde soorten Binnenweg 4a, De Klomp - Ede**Inhoud**

Inleiding	2
Werkwijze	3
Beschrijving plangebied	4
Resultaten	5
Vleermuizen	5
Andere streng beschermde soorten	7
Overige waarnemingen	7
Conclusies en aanbevelingen	8
Conclusies	8
Aanbevelingen	8
Bronnen	9

Inleiding

Voor de planlocatie Binnenweg 4a te De Klomp is een herinrichting gepland. Het plangebied betreft agrarische bebouwing, bestaande uit een leegstaand woonhuis met een aantal schuren, alsook groene elementen en verhardingen. De ingreep bestaat uit het amoveren van de aanwezige elementen, waarna nieuwbouw zal plaatsvinden. Door die ingreep zullen eventueel aanwezige, middels de Flora- en faunawet (FF-wet) (streng) beschermde soorten worden verstoord.

De FF-wet vereist dat tevoren uitsluitsel verkregen moet zijn, eventueel een ontheffing wordt aangevraagd (en verkregen) en/of maatregelen worden genomen om verstoring te beperken dan wel te voorkómen.

Uit een quickscan door de gemeente Ede is gebleken, dat nader onderzoek noodzakelijk is naar vleermuizen, Steenuil, Steenmarter en Huismus om in voldoende mate uitsluitsel te krijgen of de aanwezigheid of afwezigheid van deze soorten en de mogelijke verstoring van deze soorten door de beoogde ingreep.

De gemeente Ede heeft aan De Groene Ruimte BV gevraagd om het benodigde nader onderzoek uit te voeren. In deze rapportage zijn de werkwijze en resultaten beschreven en zijn de daaraan gekoppelde conclusies en aanbevelingen geformuleerd. In het onderzoek zijn de genoemde strenge soorten(groepen) betrokken en is ook gelet op andere (streng) beschermde soorten.

Er heeft geen andere toetsing dan aan de Flora- en faunawet plaatsgevonden.

Ligging plangebied in z'n omgeving (bron ondergrond: GoogleEarth)

Werkwijze

Voorafgaand aan de veldinventarisatie is kennis genomen van de soortenstandaarden (Dienst Regelingen, 2011a, 2011b, 2011c) en het protocol voor vleermuisonderzoek van het Netwerk Groene Bureaus (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2012). Verspreid over de periode mei - september zijn vier veldbezoeken gebracht, gericht op genoemde (doel)soorten. De werkzaamheden zijn uitgevoerd door een ervaren ecoloog/vleermuisdeskundige¹⁾.

Vleermuizen zijn met behulp van een batdetector (Pettersson D240x) en op zicht geïnventariseerd. Er was apparatuur (Roland Edirol R-09HR) beschikbaar waarmee geluidsopnamen van de batdetector zijn gemaakt en geanalyseerd in Batsound. Tijdens de in- en uitvliegtijden is gelet op zwermende en in- of uitvliegende vleermuizen bij de gebouwen in het plangebied. Ook zijn foeragerende of passerende vleermuizen geïnventariseerd. De functie van de bebouwing en de groenelementen is genoteerd.

Steenuil en Huismus alsook (sporen van) Steenmarter zijn op zicht geïnventariseerd.

De weersomstandigheden tijdens de veldbezoeken zijn opgenomen in de onderstaande tabel.

Veldbezoeken

Datum	Omstandigheden / toelichting
2 mei 2012	Het avondbezoek, gericht op alle doelsoorten, vond plaats tussen 19.40u en 22.30u. Het was bewolkt met later wat lichte regen. Er was weinig of geen wind en de temperatuur was circa 16°C. In de eerste uren van het veldbezoek is nauwkeurig gezocht in de schuren en daarbuiten naar sporen van Steenmarter, Steenuil en Huismus. Daarna is geconcentreerd op vleermuizen.
31 mei 2012	Het ochtendbezoek, gericht op alle aandachtsoorten, vond plaats tussen 4.10u en 6.10u. Het was bewolkt. Er was weinig wind en de temperatuur was circa 14°C.
13 juni 2012	Het ochtendbezoek, gericht op alle aandachtsoorten, vond plaats tussen 4.00u en 5.25u. Het was bewolkt maar droog. Er was weinig wind en de temperatuur was circa 13°C.
4 september 2012	Het avondbezoek, gericht op alle aandachtsoorten, vond plaats tussen 20.10u en 22.55u. Het was deels bewolkt. Er was weinig wind en de temperatuur was circa 20°C.

¹⁾ ir. Rienk Noordhuis.

Beschrijving plangebied

Het plangebied betreft een boerenerf tussen de Binnenweg en de A12. De omgeving bestaat behalve uit deze wegen en andere boerenerven uit landbouwpercelen. Het grootste deel van de percelen heeft grasland als grondgebruik. Ten zuiden en westen van het boerenerf ligt een aantal omgevormde landbouwpercelen met daarin enkele grote poelen en houtwallen. Dit terrein dient als ecologische verbindingszone en wordt extensief gebruikt en beheerd.

In het plangebied is een verlaten woonhuis aanwezig. Direct ten noorden van het erf is een nieuw woonhuis met garage gebouwd. Dit huis en de garage horen niet bij de onderhavige planlocatie.

De volgende bebouwing op de planlocatie is te onderscheiden.

1. Woonhuis met bijbehorend varkensstallen en hooizolder; dit deel wordt geheel niet gebruikt.
2. Bakhuis. Het oude bakhuis staat tegen de oude varkensstallen met hooizolder aan; het bakhuis staat leeg.
3. Garage. De garage is vrijwel leeg, afgezien van houtopslag.
4. Veeschuur. Deze schuur is in gebruik met door jongvee, er is een hooizolder en er staan werktuigen in opgeslagen.
5. Kapschuur: De kapschuur wordt gebruikt voor landbouwvoertuigen.
6. Smalle varkensschuur. Deze smalle schuur is in gebruik voor varkens.
7. Grote varkensschuur. Deze schuur is in gebruik voor varkens.

Plangebied (rood omlijnd) met daarin 1 - woonhuis, 2 - bakhuis, 3 - garage, 4 -veeschuur, 5 - kapschuur, 6 - smalle varkensschuur en 7 - grote varkensschuur

Resultaten

Vleermuizen

Resultaten per vleermuissoort

Gewone dwergvleermuis

Er is een paarplaats aangetroffen in het dak van het woonhuis en een paarplaats in de oostelijke muur van de kapschuur. De paarplaats in het woonhuis wordt ook gebruikt als zomerverblijf en vermoedelijk ook als winterverblijf. De paarplaats in de oostelijke muur van de kapschuur wordt niet gebruikt in de zomer maar wel in het voor- en naseizoen.

Op beide locaties gaat het om enkele dieren. Deze jagen veelvuldig rond de bebouwing.

Ruige dwergvleermuis

De Ruige dwergvleermuis is bij drie bezoeken waargenomen in het plangebied. Op 31 mei en 4 september is bij het woonhuis een vermoedelijke invlieger respectievelijk een vermoedelijke uitvlieger waargenomen. Het is dus zeer waarschijnlijk dat er zich in het woonhuis een verblijfplaats van deze soort bevindt. Er is op 4 september geen paaractiviteit waargenomen, maar een paarverblijf is zeer aannemelijk. Het verblijf wordt ook in de zomer bewoond en een winterverblijf is niet uit te sluiten. Alleen op 13 juni is de Ruige dwergvleermuis niet vastgesteld. Bij de overige bezoeken werden ook in het plangebied, rond de gebouwen, jagende dieren waargenomen.

Laatvlieger

Op 2 mei en 4 september 2012 zijn Laatvliegers nabij het plangebied waargenomen. Op 2 mei betrof het één passerend dier. Op 4 september was een groep Laatvliegers enige tijd aan het jagen rond het erf. Er is geen verblijfplaats in het plangebied vastgesteld.

Myotis-soort

Op 4 september is een passerende Myotis-soort waargenomen. Myotis een geslacht van lastig te onderscheiden soorten als Franjestaart, Watervleermuis en Baardvleermuis; na analyse van de geluidsopname is geconcludeerd dat het waarschijnlijk een Baardvleermuis is geweest. Het dier was op route, vermoedelijk richting de ecologische verbindingszone. Er is geen verblijfplaats in het plangebied vastgesteld.

Rosse vleermuis

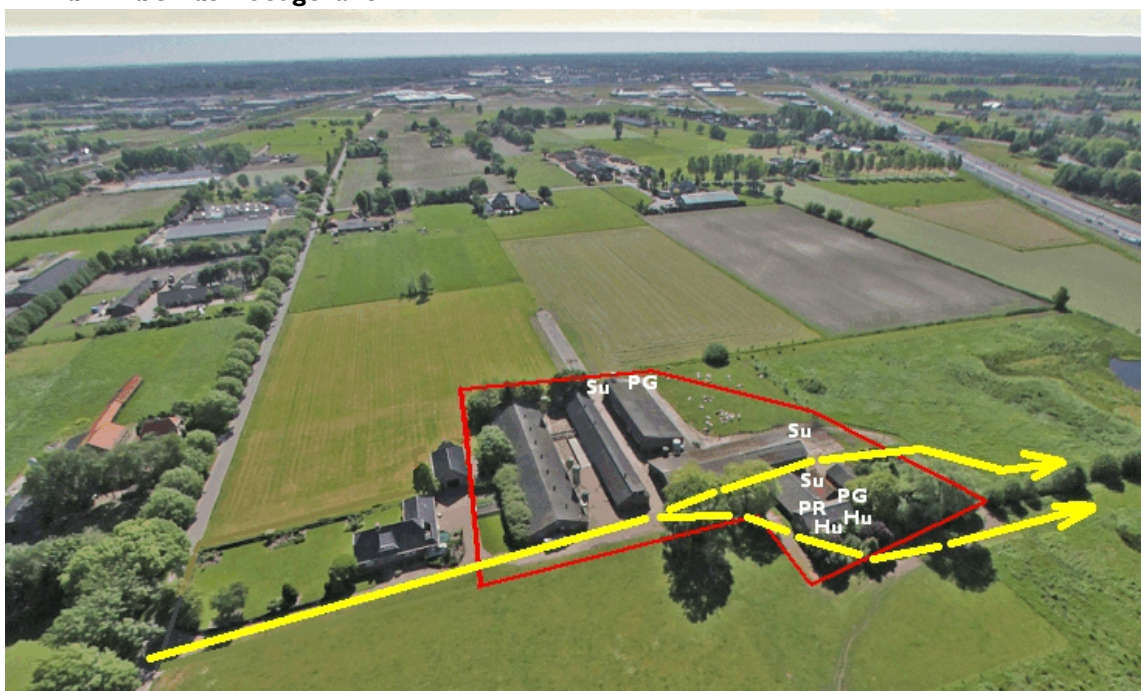
Op 4 september waren enkele Rosse vleermuizen aan het jagen boven het plangebied en in de omgeving. Bij de overige bezoeken is de soort niet waargenomen. Er zijn geen verblijfplaatsen in het plangebied.

Vliegroute vleermuizen

Er is een vliegroute van Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en waarschijnlijk Baardvleermuis van de Binnenweg, langs de oprit en langs de westkant van het plangebied, naar de ecologische verbindingszone. Het is niet duidelijk of het hier om een essentiële vliegroute gaat. Waarschijn-

Resultaten nader onderzoek:

- Blauwe pijlen = vliegroute vleermuizen**
- PG = vaste verblijfplaats Gewone dwergvleermuis**
- PR = vaste verblijfplaats Ruige dwergvleermuis**
- Su = Steenuilsporen of waarneming**
- Hu = Huismusbroedgevallen**

lijk is dat niet, vooral omdat de afstand tussen de verbindingszone het de Binnenweg ongeveer 80 m bedraagt.

Conclusie vleermuizen

Het woonhuis herbergt een paarplaats, zomerverblijf en waarschijnlijk winterverblijf van de Gewone dwergvleermuis en een zomerverblijf, paarplaats en waarschijnlijk winterverblijf van de Ruige dwergvleermuis.

De kapschuur bevat een paarplaats van de Gewone dwergvleermuis. Deze is waarschijnlijk geen winterverblijfplaats.

Er is een vliegroute van Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, waarschijnlijk Baardvleermuis en Ruige dwergvleermuis langs het plangebied.

De omgeving en met name de ecologische verbindingszone wordt veel gebruikt als jachtgebied door vleermuizen.

Andere streng beschermde soorten

Steenmarter

Ondanks gericht zoeken naar sporen van de Steenmarter is er geen aanwijzing gevonden dat de Steenmarter een vaste verblijfplaats in het plangebied heeft.

In de nabije toekomst zou zich wel een Steenmarter in het gebied kunnen vestigen.

Steenuil

In het plangebied is een Steenuil aanwezig. Er zijn sporen gevonden op de hooizolder van de veestal en er is op 4 september een Steenuil op deze veestal gefotografeerd.

Het is aannemelijk dat de Steenuil een verblijfplaats heeft in het woonhuis of in de hooizolder bij dit woonhuis.

Op 2 mei is de Steenuil gehoord bij de smalle varkensstal. Ook hier zijn sporen gevonden van verblijfplaatsen onder het golfplaten dak van de varkensschuren.

Steenuil op de veeschuur op 4 september 2012

Huismus

Er zijn 10 tot 15 paren Huismussen aanwezig aan de voorzijde van het oude woonhuis. Er zijn nesten onder de dakpannen en twee nesten in de zonweringen. Er is een kwetterplek direct bij de nestlocatie en een kwetterplek ten zuiden van de garage in hoge braamstruiken.

Overige waarnemingen

- Er zijn geen overige jaarrond beschermde nesten aangetroffen.
- Opvallend waren enkele broedgevallen van Holenduiven in de varkenstallen, kapschuur en naar waarschijnlijkheid ook in het woonhuis.
- Nabij het erf is een Vos gezien en werden regelmatig Hazen gezien.
- In de naburige poelen zijn Bastaardkikkers gehoord.
- Verder zijn aangetroffen: Konijn (resten) en Egel (resten).
- Spreeuwen slapen in de struiken voor het woonhuis.
- Opvallend waren de tjirpende Huiskrekels in de varkensschuren.

Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

- Er zijn twee vaste verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuizen en één vaste verblijfplaats van Ruige dwergvleermuis aangetroffen. Het verstoren van vaste verblijfplaatsen van deze soorten is wettelijk verboden.
- Er zijn 10 tot 15 nesten van de Huismus aanwezig in het (voormalige) woonhuis. Het verstoren van vaste verblijfplaatsen van deze soort is wettelijk verboden.
- Er is een vaste verblijfplaats van een Steenuil aanwezig in het plangebied. De uil gebruikt verschillende gebouwen in het plangebied. Er is geen broedgeval vastgesteld, vermoedelijk gaat het om een ongepaarde uil. Het verstoren van vaste verblijfplaatsen van deze soort is wettelijk verboden.
- Bij de sloop van de bebouwing en bij het verwijderen van het groen dient rekening worden gehouden met mogelijke broedgevallen, bijvoorbeeld van de Holenduiven.
- Er is geen vaste verblijfplaats van de Steenmarter aangetroffen. Een dergelijke verblijfplaats is echter in de nabije toekomst wel mogelijk.
- Alvorens verstorende activiteiten te plegen is een ontheffing ingevolge de FF-wet nodig voor Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Huismus en Steenuil nodig.

Aanbevelingen

- Alvorens verstorende activiteiten te plegen wordt een ontheffing ingevolge de FF-wet aangevraagd en verkregen voor overtreding van art. 11 van de FF-wet voor de soorten Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Huismus en Steenuil. De ontheffingsaanvraag, inclusief bijbehorend activiteitenplan, dient te worden aangevraagd bij de Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I. Uiteraard dient bij de uitvoering aantoonbaar te worden gewerkt volgens de voorwaarden uit de ontheffing.
- Geadviseerd wordt om een ecologisch werkprotocol op te laten stellen, waarin is aangegeven en uitgewerkt op welke wijze met de aanwezige (streng beschermde en algemene) planten- en diersoorten wordt omgegaan, welke voorzorgsmaatregelen worden getroffen en welke mitigatie wordt gepleegd, opdat wordt voldaan aan de FF-wet incl. wettelijke zorgplicht. Uiteraard dient aantoonbaar volgens het werkprotocol te worden gewerkt.
- Indien de ingreep niet op korte termijn plaatsvindt is een nieuwe veldcheck op Steenmarter noodzakelijk, voorafgaand aan de sloop van de gebouwen en het groen.
- Indien de (sloop)activiteiten plaatsvinden in een periode waarin broedgevallen niet zijn uit te sluiten, dan dient kort tevoren (maximaal enkele dagen) een broedgevallen te worden uitgevoerd.
- Opdat de maatregelen volgens de wet- en regelgeving verlopen en de mitigerende maatregelen tot het beoogde resultaat leiden, worden alle werkzaamheden begeleid door een ter zake kundig ecoloog. Van de begeleiding wordt steeds verslag gedaan, zodat aantoonbaar conform de afspraken wordt gewerkt.

Bronnen

- Dienst Regelingen**, 2011a. *Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus**. Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.
- Dienst Regelingen**, 2011b. *Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii**. Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.
- Dienst Regelingen**, 2011c. *Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus**. Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur**, 2012. *Vleermuisprotocol 2012. 24 februari 2012*. Netwerk Groene Bureaus, Odijk.